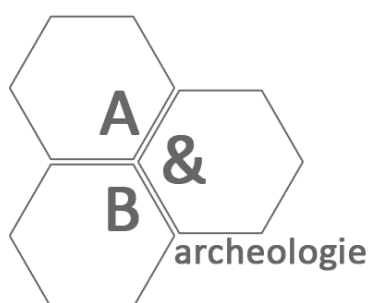

Archeologienota Brugge Gulden-Vlieslaan 2

Programma van Maatregelen

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

9-7-2024

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aan de Gulden-Vlieslaan 2 te Brugge (provincie West-Vlaanderen), gelegen binnen de afgebakende archeologische zone van de historische stadskern van Brugge, waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 300m² of meer bedraagt en de bodemingrepen groter zijn dan 100m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied is 345m² groot en is L-vormig. In het westen grenst het ter hoogte van huisnummer 2 aan de Gulden-Vlieslaan en in het noorden sluit het aan op de Roompotstraat. In het oosten en zuiden wordt het terrein begrensd door bebouwing langsheen de Roompotstraat, Gulden-Vlieslaan en Pater Damiaanstraat. Het plangebied is op heden volledig bebouwd. Langsheen de Gulden-Vlieslaan bevindt zich zo een ééngezinswoning. Binnen deze woning is in de inkom, onder de trap, een kleine kelder aanwezig. Op het achterliggende terrein situeren zich verschillende bijgebouwen. De muur langsheen de Roompotstraat gaat terug op een historische tuinmuur.

Het plangebied situeert zich binnen de laatmiddeleeuwse kern van Brugge. Op basis van de cartografische bronnen kan gesteld worden dat het terrein minstens reeds in de 16de eeuw aansloot op de Roompotstraat. Het stratenpatroon rond het plangebied gaat grotendeels terug tot in deze periode. Tussen de 16de en de 18de eeuw lijkt het terrein steeds in gebruik te zijn geweest als tuingrond, omgeven door tuilmuren. De bebouwing bevindt zich in deze periode eerder in het oostelijke deel van het bouwblok. Gedurende de 19de eeuw verandert de omgeving van het plangebied door de aanleg van de spoorlijn en raakt ook het westelijke deel van het bouwblok, inclusief het plangebied, bebouwd. Sinds de tweede helft van de 19de eeuw lijken geen grootschalige veranderingen meer plaatsgevonden te hebben op het terrein. De huidige bebouwing zou reeds een nefaste impact gehad kunnen hebben op de bodem en het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed. De omvang en diepte van deze potentiële verstoring kan echter op basis van het bureauonderzoek alleen niet afdoende ingeschat worden.

De kernstad van Brugge is gelegen op een iets hogere, west-oost georiënteerde opduiking in het landschap, het plangebied ligt daar ten noordwesten van, binnen ietwat lagergelegen gronden. Het maaiveld op het plangebied bevindt zich tussen ca. +6,6m en +7,2m TAW. De potentiële bodemerosiekaart toont, gezien de ligging in stadscontext, dat er geen informatie beschikbaar is voor het projectgebied.

In de Brugse binnenstad vond reeds veel archeologisch onderzoek plaats. De oudste gekende archeologische vondsten uit de omgeving van het plangebied (straal 500m) zouden teruggaan tot de steentijd. Het overgrote merendeel van de gekende waarden dateert echter uit de middeleeuwen en postmiddeleeuwen.

Er kan aan het plangebied een hoge archeologische verwachting worden toegekend voor sites met complexe stratigrafie, voornamelijk uit de middeleeuwen en de nieuwe tijd, maar oudere sporen zijn ook niet uit te sluiten. Deze verwachting houdt evenwel geen rekening met de impact die de huidige bebouwing heeft gehad op het bodemarchief. De verstoringsgraad van de huidige bebouwing is op basis van de bureaustudie alleen niet geheel in te schatten.

De geplande werken omvatten in eerste instantie de sloop van de bestaande bebouwing. De historische tuinmuur langsheen de Roompotstraat blijft daarbij echter behouden. Vervolgens plant de initiatiefnemer de bouw van een meergezinswoning langsheen de Gulden-Vlieslaan en twee ééngezinswoningen langsheen de Roompotstraat.

De meergezinswoning zal bestaan uit vijf bovengrondse bouwlagen (gelijkvloers tot en met +4) en wordt ingedeeld in vier wooneenheden: een duplex met tuin en terras op het gelijkvloers en +1 en drie enkelvoudige appartementen met terras op verdiepingen +2, +3 en +4. Op het gelijkvloers wordt een gemeenschappelijke inkom met fietsenberging, vuilnisstockageruimte en trapzaal (trap en lift) ingericht. De meergezinswoning wordt ofwel gefundeerd met een algemene funderingsplaat (ca. 55cm) met vorstrand tot op vorstvrije diepte ofwel met paalfunderingen (te bepalen bij de uitvoering). Verder dienen ook nieuwe nutsleidingen aangelegd te worden en worden nieuwe putten, waaronder een septische put van 3450l en regenwaterput van 20.000l voorzien ter hoogte van de meergezinswoning. Voor deze putten dient rekening gehouden te worden met een uitgravingsdiepte van maximaal 3m. Ook wordt binnen de meergezinswoning een liftkoker (met onderliggende betonplaat) gegraven tot 1,5m onder de vloerplas.

De ééngezinswoningen zullen uitgeven op de Roompotstraat en worden gebouwd achter de historische tuinmuur. Ze worden voorzien van een voor- en achtertuin met verharding en bestaan uit twee bouwlagen en een hellend dak met zolderverdieping. De woningen worden gefundeerd op een algemene funderingsplaat van ca. 50cm met vorstrand tot op vorstvrije diepte. In de voortuinzone wordt bij elke woning een septische put van 1.500l aangelegd. In de achtertuin wordt telkens een regenwaterput van 5.000l voorzien. Voor deze putten dient rekening gehouden te worden met een uitgravingsdiepte van maximaal 3m. Ook wordt in de achtertuin van beide woningen een wadi uitgegraven tot een diepte van ca. 45cm ten opzichte van het maaiveldniveau.

Voor de bouw van deze nieuwe woningen zullen aldus grootschalige bodemingrepen plaatsvinden binnen de grenzen van het projectgebied.

Het plangebied kent een hoge archeologische verwachting voor archeologische sites met een complexe stratigrafie. Op basis van enkel het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet worden aangetoond, maar de kans dat er archeologische sporen bewaard zijn, is reëel. Wel dient opgemerkt te worden dat de huidige bebouwing reeds een impact gehad zou kunnen hebben op eventuele archeologische sporen. De precieze impact van de bestaande infrastructuur op de bodem is echter niet in te schatten op basis van de bureaustudie alleen. Een verder vooronderzoek kan deze eventuele verstoringen beter in kaart brengen en kan peilen naar de aanwezigheid (en diepteligging) van archeologisch relevante niveaus, sporen en structuren.

Het verder vooronderzoek bestaat uit een proefputtenonderzoek. De modaliteiten van dit onderzoek worden hieronder besproken.

2. Administratieve gegevens en afbakening

Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Brugge, Gulden-Vlieslaan 2

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 69320,14 en Y: 211707,58; X: 69388,85 en Y: 211739,84

Oppervlakte plangebied: ca. 345m²

Kadastergegevens: Brugge, afdeling 4, sectie D, percelen 965K en 965L

Het plangebied komt volledig in aanmerking voor verder vooronderzoek.

Figuur 1 Kadasterplan met afbakening van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 2 Projectie van het funderingsplan op het kadaster met aanduiding van de verschillende bodemingrepen (bron: initiatiefnemer; geopunt.be).

3. Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is het achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van het projectgebied. Daarnaast kan ook de verstoringsgraad in kaart gebracht worden. Hieronder worden enkele specifieke, niet limitatieve, onderzoeksvragen weergegeven.

- Wat is de bodemopbouw?
- Zijn er verschillende archeologische niveaus aanwezig en wat is hun datering? Hoe kunnen deze lagen geïnterpreteerd worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?
- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kunnen de aangetroffen archeologische sporen gekoppeld worden aan de invulling van het terrein zoals die te zien is op de historische kaarten, of gekend uit historische bronnen?
 - ➔ Zijn er sporen/lagen aanwezig die duiden op de inrichting van het terrein als tuingrond?
 - ➔ Zijn er sporen van bebouwing aanwezig die kunnen gerelateerd worden aan de cartografische bronnen?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Is behoud in situ mogelijk?
- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen?

4. Plan van aanpak (onderzoeksstrategie, -methode en –technieken)

Uit het verslag van resultaten kwam naar voor dat verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefputten de meest aangewezen methode is om het plangebied te onderzoeken. De afbakening van het onderzoeksgebied is te vinden op de boven- en onderstaande figuren. De voorziene onderzoeksmethode moet niet uitgevoerd worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hieronder beschreven methode dient te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

- Randvoorwaarden

- 1) De uitbraak van de funderingen en vloerplaten dient te gebeuren in aanwezigheid van een archeoloog.
- 2) Raakvlak wordt tijdig op de hoogte gebracht van de start van het onderzoek.

- Proefputtenonderzoek

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient een proefputtenonderzoek uitgevoerd te worden.

Conform de Code van Goede Praktijk versie 4.0, hoofdstuk 8.6.3. *Proefsleuven en proefputten op sites met complexe verticale stratigrafie* dient met volgende bepalingen rekening gehouden te worden:

Proefputten hebben tot doel een zicht te krijgen op de stratigrafische opbouw van de te onderzoeken zones. Ze worden aangelegd met een opgravingsvlak per archeologisch relevant niveau om een zicht te krijgen op de verticale stratigrafische opbouw van de te onderzoeken zones. Elke proefput wordt gezien als een beperkte opgraving en wordt zodanig geregistreerd. Van proefputten wordt in de regel de volledige stratigrafische sequentie onderzocht. De diepte van de proefput omvat alle aanwezige sporen, voor zover dit relevant is voor de vraagstellingen van het onderzoek. Na het opgraven van elk vlak wordt geverifieerd, op basis van de vaststellingen uit de putwanden en door middel van lokale verdiepingen van het opgravingsvlak, of er zich dieperliggende niveaus met archeologische sporen of vondsten voordoen. In voorkomend geval wordt een nieuw opgravingsvlak aangelegd en onderzocht. Indien de diepte van de proefput de natuurlijke ondergrond in stratigrafisch primaire positie niet bereikt, worden per proefput enkele boringen of sonderingen tot in de natuurlijke ondergrond in stratigrafisch primaire positie geplaatst om de stratigrafie in kaart te brengen, indien dit relevant is voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen

Er worden in totaal 3 proefputten aangelegd binnen het plangebied

- Werkput 1 en werkput 2 hebben een breedte van 2m gezien de beperkte breedte van het perceel in het zuidwestelijke deel van het plangebied. Beide werkputten zijn 4m lang. Ze worden aangelegd binnen de zone waar de meergezinswoning wordt gebouwd en binnen de tuinzone van de meergezinswoning en woningen, ter hoogte van de geplande putten/wadi's.

- Werkput 3 is 3m x 3m groot en wordt aangelegd ter hoogte van de nieuwe woningen langs de Roompotstraat.

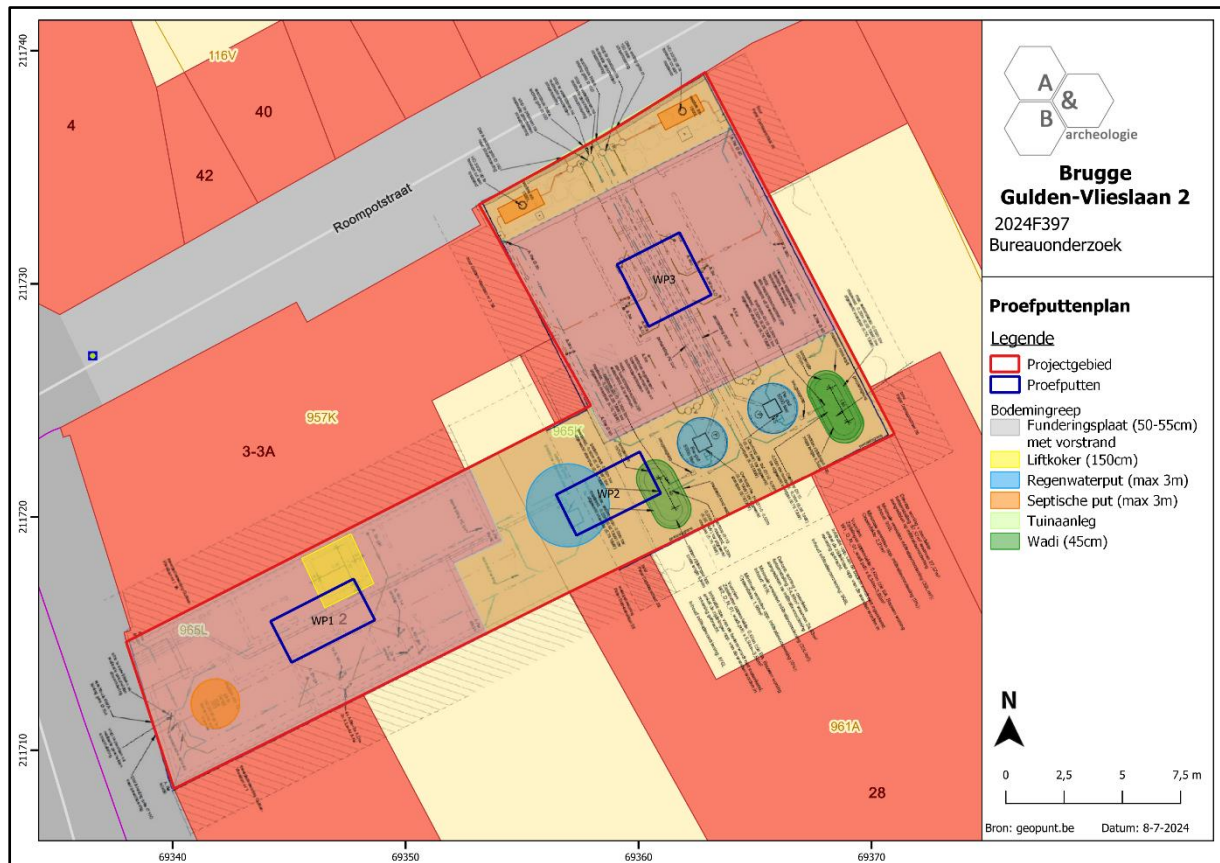
Conform de bepalingen uit de Code voor Goede Praktijk, worden de proefputten (werkputten 1, 2 en 3) onderzocht tot op de moederbodem (= volledige stratigrafische sequentie). Indien deze moederbodem bvb. wegens veiligheidsredenen niet wordt bereikt bij het uitgraven van de put, dan kan naar de volledige stratigrafische sequentie gepeild worden via boringen.

Voor de uitvoering van het onderzoek wordt verwezen naar hoofdstuk 8.6.1. *Proefsleuven en proefputten generiek* en 8.6.3. *Proefsleuven en proefputten op sites met complexe stratigrafie* van de Code van Goede Praktijk versie 4.0. Het onderzoek van elke proefput wordt aanzien als een opgraving. Voor de uitgraving tot op het eerste vlak en de afgraving van homogene puin- of ophogingslagen wordt gebruik gemaakt van een graafmachine met een niet-getande graafbak. De verdieping naar een volgend vlak gebeurt pas als het bovenliggende vlak geregistreerd en onderzocht werd.

De putten worden na het onderzoek terug gedicht. Eventuele sporen worden afgedekt met geotextiel, waarboven een pakket aanvulzand wordt gelegd, zodat bij latere uitgravingen duidelijk wordt dat men het archeologische niveau nadert.

Figuur 3 Aanduiding van de proefputten op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

Figuur 4 Locatie van de proefputten op het kadaster met projectie van het funderingsplan en aanduiding van de bodemingrepen (bron: initiatiefnemer; geopunt.be).

5. Gewenste competenties

Het team voor het proefsleuvenonderzoek moet bestaan uit minstens 2 archeologen met minstens 40 werkdagen veldervaring met proefputtenonderzoek. Minstens 1 van deze archeologen dient ervaring te hebben met onderzoek van meerperiodesites. Minstens 1 van deze archeologen dient minstens 200 werkdagen ervaring te hebben met onderzoek in stedelijke contexten. Indien natuurlijke aardkundige eenheden in stratigrafisch primaire positie aanwezig zijn, wordt een aardkundige of assistent-aardkundige ingezet.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen.